

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Augustus' 24-dikén 1819.

Nagy Britannia.

A' Ministerialis Kurir azt említi Aug. 1-ső napján költ leveleiben, hogy azon hadi hajóknak neveik és nagyságok, melyek a' Scheerneszi kikötőhelyben a' végre készen állanak, hogy ha a' szükség kívánandja, vitorláikat azonnal szélnek ereszhessék, ezek: *Donnegal*, és *Cambridge*, 80 ágyusok; *Barham*, *Minotaur*, *Hogue*, *Herkules*, *Wellington*, *Poitiers*, *Searborough*, *Spartiate*, *Conquestador*, *Defense*, és *Redutable*, mind 74 ágyusok; *Howe* 120 ágyus; 4 Fregátok és 3 Sloopok.

A' Londoni Kurirnak ezen jelentését némelylek öszszetsatolódásban gondolják lenni egy más környülállással, melly, ha igaz, ennyiben áll: — „Mondják, hogy a' Madridban lévő Anglus Követ Báró Wellesley oly nyilatkoztatást tett volna ott, hogy az Anglus Országlószék nem csak hogy azon törvényt, melly szerint az Anglus alattvalóknak Aug. 1-ső napjától fogva semmi féle idegen nemzethez katonai szolgálatra állani nem szabad, szorosán be fogja töltetni, hanem ennekfelette egy hadi hajós sereget is fog az Amerikai tengerekre küldeni, oly rendeléssel, hogy azon tengeri ragadozókat, a' kik Insurgens zászlókkal evezvén, minden nemzeteknek kereskedő hajójikat minden külömbség nélkül megtámodják, megzabolázza. — Vannak, kik úgy ítélnék, hogy a' fenn számlált Anglus hadi hajós sereg oly nagy, hogy az Eszaki Amerikai egygye-

sült Státusok ellen is juthat belőlle, ha a' *Floridákat* szép szerént oda nem akarják hagyni, vagy ha talám már most, minekutánna Spanyol Ország a' Kötést nem ratifikálta, minden kívánságaikat megújítandják, még azokat is, mellyekről ezen Kötésben lemondottak volna.

Közönséges hír Londonban, hogy az Anglus és Spanyol Országlószékek egymással új alkudozásra léptek volna az eránt is, hogy az Anglus fregátok, a' mellyek már Meksikóból 15 millió Piastereket Európába által szállítottak, szállítsanak - el ismét tíz milliókat.

A' Manchesteri ügynevezett Parlamentumreformálók Aug. 9-dikére hirdették vala ki, hogy népgyűlést fognának tartani, hanem, minthogy az efféle gyűléseknek tartását a' tiszti karok csak addig köteleztetnek megengedni, míg általok a' Constitutzió meg nem sértetik, az említett Reformálók pedig előre kihirdették vala, hogy, ámbár ezen jussal nem birnak, még is, mint a' Birminghamiak tselekedtek, magoknak képviselőt akarnak választani 's a' Parlamentumba küldeni: erre nézve nem adott nékiek a' Magistrátus engedelmet a' gyűléstartásra. — Mindazonáltal (ekképpen szoll a' Kurir) a' Manchesteriek ezen tilalom mellett is gyűlést akarnak tartani 9-dikben. Azonközben számos fegyveres seregeket parantsolt az Országlószék öszszegyűlekezni, mellyeknek ott 8-dikban Generális *Byng* mustrajokat fogja tartani, 's kétségbehozattatható kérdés, így végzi

szavait a' Kurir, hogy valyon Hunt, ki nek a' puskapor' szaga halálos ellensége, ki fog-e így is, mint megígérte ezen gyűlésre, a' Bob paripa' hátán lovagolni, 's fog-e előlülösködni? — (Ezt a' Bob nevű paripát a' Kurir némelykor Rosinánténak szokta nevezni).

A' mi ezen népgyűléseket (ezt jegyzik-meg némelly levelek) mostan fontosítja, az, hogy felettébb nagy vigyázással tartatnak. Legkisebb rendetlenség nem történik; a' nép, maga zabolán tartja az Orátorok' száját; hogy beszédjében igen nagyon kibotsátkozzanak, meg nem engedi; semmi csmerellent semmi gyanus személyt be nem botsát, azért, hogy ismét valami Olivier (egy Politziai Biztos, ki az előbbeni esztendőben, az ilyen gyülekezetebe, mint ha ő is a' néppel tartott volna, bejárván, sokakat elárult és elfogatott) be ne lopódjék közzükbe. Ide járul, hogy ezen gyűlések most az aszszonyok által is erősítik magokat. Ezen aszszony Kluboknak száma folytában nevedik. Stockportban már valóságosan organizálta magát egy ilyen aszszonyklub, 's mint már említettük, egy szép, ifju, 's módos aszszonyt választott előlülőnek. A' neve Halworthné. Beszédjét nagy illendőséggel intézte a' gyűléshez. Legelőbb is azt jóvallottan nagyon nyájas kifejezésekkel, hogy a' férjfiakat ki kell küldeni a' szalából: — „Mineklőtte, úgy mond, foglalatosságainkhoz kezdenénk, én, Ladik és Gentlemánok! Ohajtanám, hogy a' férjfiak közülünk távozzanak-el, de telyességgel nem azért, mint ha mi valamelly titkos tárgyakról akarnánk tanátskozni, hanem egyedül tsak azért, hogy mi tsak most kezdünk Politikai Orátorokká lenni, 's nekünk nem jól esne, ha azt vennők eszünkbe, hogy ők hibáinkat megjegyzik.“ — Ennek hallására a' férjfiak mindnyájan nagy engedelmes-séggel eltávoztak a' szalából; az asz-

szonyság pedig beszédét folytatván, megköszönte a' gyűlésnek, hogy Elölülőnek választotta, 's ekkor mondta, mint már említettük, hogy szívét, testét, és életét a' szabadságnak ajánlja; kérte a' gyűlést, hogy ötet minden helybehagyó komplémentírozásoktól kimélljék-meg, 's végezetre meghívta őket, hogy a' szent ügynek előmozdítására egygyesülvén tuskodni mind addig meg ne szünnyenek, míg mind azokra a' Constitúzióval meg-egygyező szabadságokra szert nem tesznek, a' melly minden Anglus férjfi és aszszony személyeket születési jussok szerént illet. — Végezetre Biztosságot választván magának a' gyűlés, ezzel a' tagok, így kiáltván-fel: *Harrison és a' Szabadság!* — eloszlattak. — A' Ministerialis Kurir tsufolódik velük: Azt mondja, hogy a' tanátskozás után palinkához ültek.

Egy Újság a' felett tünődik, hogy az újságlevelekből nem hozhatni-ki, mitso-da vallású Pap lehet ez a' Harrison, mert így szoll, némelyik Methodistának, némelyik Kalvinistának, sőt mások éppen *Unitariusnak* erősítik lenni! Vannak olyanok is, kik azt tartják felölle, hogy semmi vallása nintsen.

Azt jegyzik-meg, hogy általjában vévén a' Londoni újságok most többire majd mind tsak ezen népgyűlésekről szóló tudósításokkal vannak tele, ily czím-írás alatt adván ezen cikkelyt: *Radical Reformers* — 's a' mi még méltóbb a' megjegyzésre, az, hogy sokak ezen levelek közül hathatós meghívásokat intéznek a' néphez, melyben nekik azt javasolják, hogy gyűléseiket legnagyobb mérséklettséggel 's legjobb rendel tartsák, ne hogy zabolátlan elvetemedések által magokat azon justól megfoszszak, hogy ügyesbajos dolgaikat 's vélekedéseiket nyilván és közönségesen kibeszélhessék, kimagyarázhassák. Nem tsuda

tehát, hogy, miát feljebb megjegyzet-
 tük, a' népgyűlések magok vigyáznak,
 hogy Orátoraik azon beszédeikben, mel-
 lyet közönséges helyeken tartanak, oly
 tilalmas tárgyakra is ki ne botsátkozza-
 nak, mellyek a' törvények által meg-
 lévén tiltatva, az Országlás beléjük köt-
 hetne miattok. Inaen azt is megmagya-
 rázhatni, a' mit közéleti levelünkben
 említettünk, hogy a' Yorks hirei Lord
 Lajtnant Gróf Fitzwilliam a' Chesteri
 Lord-Lajtnánthoz a' maga Grófságában
 tartató népgyűlésekről irt, 's a' mi által
 ezen Lord Lajtnánt a' közönséges figyel-
 met nagyon felgerjesztette: — „A' nép'
 sokasága, úgy mond, az ily öszszegyü-
 lekezésekben, éppen nints ellenére, vagy
 nem ellensége a' törvényeknek; sőt a'
 dolgoknak mostani rendjével is meg van
 elégedve; hogy ily nagy számmal most
 itt majd amott öszszeseregelnék, onnét
 van, hogy nints munkájok; akarajok vol-
 na a' dologra; de oly szerentsétlenek, hogy
 nints mit dolgozzanak. Azzal a' keserves
 inséggel küszködnek, mellyet mind azok
 és csak azok érezhetnek, a' kik napszám-
 ból élnek, 's a' napokat még is dolog
 nélkül kell tölteniek. Így van ezen sze-
 génységnek dolga mostanában, 's ezt ő,
 jobb időknékreménlésével, még is türedel-
 mesen és ily magaelszánással szenvedti.“
 — Vannak azonközben mások, a' kik
 nem oly lágymelegek ezen népgyűlések
 eránt, mint a' nevezett Lord-Lajtnant; ezek
 attól tartanak, hogy a' lázzasztók a' nép-
 nek éppen ezen eltsüggedését 's eléhezé-
 sét akarják használni, 's ez által akarják
 a' népet közönséges és egyszersmind tör-
 ténendő felzendülésre vezérleni. De re-
 ménleni lehet, hogy a' Régens Princz'
 Proklamátziója annyival fogatosabb le-
 szen, hogy már még ezen Proklamátzió-
 nak kiadattatása előtt önként való indu-
 latból is sok olyan egygyesületek formá-
 lódtak, mellyek egyenesen oda czéloznak,

hogy az újításra törekedő öszszesereglet-
 seknek ellentálljanak, a' melyre éppen
 ezen Proklamátzió által is meghívattának
 's nogattatnak.

A' Yorks hirei Grófságban, ne-
 vezetesen Leeds körül, számos posztó
 's egyéb gyapjuból dolgozó fábrikák tu-
 lajdonosai, azt adták újában tudtokra
 napszámra dolgozó munkásaiknak, hogy
 a' fábrikai szerzeményeknek kelete foly-
 tában most is nagyon tsökkenvén, héten
 által hat nap helyett csak négy napokon
 adhatnák nekik ezentúl munkát.

A' Generális Devereux' 12 Bata-
 lionokból álló Légioja, mellyet ő a' Déli
 Amerikai Insurgensek' számára Irlan-
 diában gyűjtött öszsze, éppen Julius'
 31-dikén evezett el Dublinból. Ha
 még egy napot késedelmezett volna ott,
 már nem lett volna szabadsága az elev-
 zésre, minthogy Augustus' első napján
 a' Nagy Britanniai birodalomban minde-
 nütt egész ereje szerént végrehajtani kez-
 dették azt a' törvényt, hogy a' Britan-
 nus alattvalónak többé, az Országlószék'
 meghatalmazása nélkül semmi féle ide-
 gen nemzethez hadi szolgálatra lépni nem
 szabad.

Birch, az a' Polítziai Biztos, kit
 Stockportban, azért, hogy Harrison t
 Londonban elfogta 's oda haza vitte, ha-
 lálra sebesitettek, még él. A' seborvo-
 sok mindent elkövetnek, hogy életben
 megtarthassák. Irják, hogy a' Stock-
 porti Magistrátus' iparkodásának az a'
 következése lett, hogy az ő két gyanított
 gyilkosait megtalálta, kik egy szomszéd
 fabrikában dolgozó napszámosok. Mások
 úgy beszélnek, hogy tizenketten lettek
 volna azok a' gonoszok, kik esküvés ál-
 tal elkötelezték volt magokat egymásnak
 arra, hogy ha Birch, Harrisont mint
 foglyot Londonból Stockportba viszi, ott
 ötöt azonnal megölik, 's a' 12 öszszees-
 küttek közül egygyik lett volna az, ki a'

gyilkost elárulta. — Meg mások azt mondják, hogy senki se', hanem tulajdon magok tették gyanusokká magokat az által, hogy a' gyilkosság után bujkáltak, 's tsak gyanura fogták - el őket.

A' Chesteri Grófságban *Adams* nevű embert, azért, hogy a' néphez egy gyűlésben, *Burnley* mellett, lázszó beszédet intézett, és egy szabadsággal elbócsátott Strázsamestert, azért, hogy 25 férjfiakból álló csoportot a' lántsaforgatás' tudományában gyakorlott, elfogtak.

A' *Portsmouth* kikötőhelybe két Orosz fregátok érkeztek-meg, mellyek a' Középtengerre folytatják útjokat, a' hol egy öszszeszövetkezett hadi hajós sereg gyülekezik öszsze.

A' Jó-reménység fokán nem hogy eltsendesedett volna a' *Kafferek* az Anglusok ellen való pártoskodása, hanem, mint ez újabb levelek mutatják, még tüzesebbé lett. Újabban be ütöttek az Anglus vidékekre, még pedig nagyobb erővel mint elejintén; 30 ezerre teszik azoknak a' *Kafferek* számát, kik az ő vidékeiket az Anglus birtokoktól elválasztó vizen által menvén, nagy pusztításokat követtek-el. Megzaboláztathatásokra meghívta a' hozzájuk közelébb eső környékeken az Anglus Kormányozó az egész népet, hogy minden fegyverfogható férjfiak kelljenek-fel; a' lovak eránt pedig, mellyeknek dolgában itt az Anglusoknak fogyatozása van, 's azonban ezen vad nemzetek ellen a' lovasságot lehet leghasznosabban használni, közönséges *requisitio* hirdettetett - ki.

Hirtelen oly hír terjedett-el Londonban, hogy a' *Walesi* Princzaszszony (a' *Regens* Princzné), Olasz Országból, hol jó időolta tartozkodik, minden órán vissza fog érkezni Londonba. Parantsolatot vettek tőlle az *Udvarnokjai*, hogy az ő *Kensingtoni* kastélyában a' szo-

bákat készítsék - el fogadására, *Garth* kisaszszony nevű *Komornája* pedig, hogy *Doverhez* mennyen elejébe. Ő Királyi Herczegaszszonyságának ily hirtelenlelendő és nem vélt hazaérkezése hitelesíti azt a' hírt, hogy válási perének dolgában, mellynek előrevaló elintéztetéséhez már hozzá fogtak, személtiesen jelen akar lenni, 's önn' maga akarja magát védelmezni. Viszszatérésének híre *Carlton-Houseban* (a' *Regens* Princz' lakhelyén) nagyon váratlannak látszott lenni. *Augustus*' 10-dikén gondolták, hogy meg fog érkezni ő Királyi Herczegaszszonysága. —

A' *Regens* Princz minden órán a' *Royal-Georg* nevű tsajkára ülni szándékszott *Brightonban*, oly czélzással, hogy az Ország' déli partjai mellett időtöltésből való tengeri útat tegyen.

Spanyol Ország.

A' *Frantzia* levelekben ily tudósítás jött-ki *Írunból* Jul. 27 - dikéről: — „A' *Valencziai* lakosok nyughatatlan természetű és könnyen fellobbanó tüze, még ma is nagyon gyakran mutogatja a' hamu alatt való pislogását; hegyes törrel való boszszuállás naponként közönségesen történik, pedig a' mellyeknek gyakorta politikai tekintet az indító oka. A' Fő Kapitány Generális *Elio* azonközben eléggé iparkodik, a' mit tsak keménységgel megtehet, hogy, ha egészszen meg nem akadályoztathatja is, legalább ritkítsa ezen elvetemedésből származó bünhódéseket; mellyel azt okozza, hogy minden tömlötzők és egyéb fogházok tömve tele vagynak, 's a' törvénytévőszékeknek elég dolgot adnak. Más felől az a' kedvetlenség is elő adta magát, hogy egy *Melchior* nevű híres *Haramiának* bujdokló serege *Traxillónál* (*Extramadurában*) ismét mutogatni kezdette magát, 's a' faluktól adót tsikor-ki. *Badajózhoz* és

Talaveira de la Reynához fegyveres seregeknek kellett az ilyen nemű útonállók-
nak megzaboláztatásuk végett kiküldet-
tetni. Éppen most sok Regimentek foly-
tatják útjokat La Manchán által Ka-
diksi felé a' fegyverből kivetkeztetett se-
regek' helyébe, mellyekhez már az In-
surgensek ellen való küldetésre nézve
éppen semmi reménységgel nem lehet
lenni. Azon 5000 emberek, kik nem ré-
gön Amerika felé útnak indítottak, *Mo-
rillohoz*, a' Terra-Fermára, vannak ren-
deltetve, ki a' maga utolsó levelében na-
gyon sürgetve kérte a' segítséget, azért,
hogy az ő állapota naponként kriticu-
sabb kezdett lenni az Insurgensekkel va-
ló minden napi verekedések miatt, kik-
nek ereje és felmérgesülése naponként
nevekedik. A' Kadiksi levelekben egy-
szó emlékezet se' tétetik azon dolgokról,
mellyek ott folynak; minden órán várják
azon Korifeusoknak megölettelését, kik
a' fegyveres népet az engedetlenségre
fellázasztották, melly annyival keserve-
sebb, hogy ezek mind olyan katona-
személyek, kik már nagyobbadon vért on-
tottak a' hazájoknak védelmezésére folyta-
tott háborukban. — Azt a' Generálist,
ki az expeditzióra kirendelt katonáknak
azt a' tanácsot adta, hogy nyilatkoztas-
sák ki, hogy el nem eveznek addig Amé-
rikába, míg az Országlószék az Ország-
nak Constitutziót nem ad, *Cruz-Mur-
zsonnak* hívják; ő lett volna az eleve-
zésre kirendeltetett sereg' első osztályá-
nak Kommandánsa; ő mint szabad gon-
dolkodású ember egy darabig Grená-
dában, a' Nyomozószék' tömlöczében
ült. Rajta kívül elfogattattak még, *Qui-
ronga*, *Sun Migneles* nevű két testvér,
Ponte, *Elicin*, és több más nevű Ge-
nerálisok. Legterhesebb, hogy az ezen
expeditzióhoz való készületek már vala-
mi 30 millió Piasterekbe teltek, melynek

ezen támadás miatt ismét el kell halasz-
tódnia.

Ugyantsak a' Frantzia újságokban ki-
jött Irani tudósítások szerint, mellyek
Jul. 28-dikán indultak, Ferdinandus Ki-
rályt, ki a' Sacedoni ferdőről ezen
napokon tért Madridba vissza, nagyon
megillette ennek a' Kadiksi történetnek
híre: de tsakugyan így is megmaradott
ő Királyi Felsége azon határozása mel-
lett, hogy még újabban megpróbálja az
Amérikai elpártolt tartományoknak fegy-
ver által lejendő meghódoltatásukat. Az
engedetlen Regimentek mind útban vol-
tak az Ország' külömbkülömb részeire, a'
hol új tiszteket kapnak 's fegyvereiket is
vissza kapják.

Spanyol Amerika.

A' Veneczelából Uj-Grená-
nák megszabadittására indult Insurgens
sereg' Generálistábjá' Kommandánsa Ober-
ster Ildefonso Paredes így irt a'
Londoni újságok szerint, Angusturai pol-
gár Monteburnéhoz a' Generalis *San-
tander* győzedelméről, mellyet már rö-
viden megemlítettünk: —“

„*Santiago de Pore* kapuja előtt,
Aprilis' 16-dikán. Kedves Montebur-
ném! Éppen a' hadi foglyoknak özsze-
gyűjtésével foglalatoskodván a' ló' hátán
nyeregben ülve *Santiago* kapuja előtt
írom hozzád ezen leveletem. Minthogy
a' mi vitéz Generálisunk *Santander*
Trinidadban oly tudósítást vett vala,
hogy a' *Santa-Fe-de-Bogotai* Spa-
nyol ármáda ellenünk útban volna, de
minthogy az, hogy mitsoda erővel jőne,
néki meg nem irattatott vala, erre néz-
ve ő haladék nélkül előre bocsátott egy
tsapatot, hogy az ellenségnek erejét kém-
lelje-meg, 's nem soká tudára esett,
hogy a' közelgető ellenség legalább 5000
emberekből áll. *Santander* tehát ehez
képpent rendeléseit hirtelen megtéven,

mi a' fő hadi szállásról felkerekedtünk, 's egész elragadtatással az ellenség' elejébe indultunk, 's hozzá közelgetvén, magunkat állásba helyhezítettük. A' katonák ezen szavakat határozták vala eltökéllettségeknek kifejezésére: *Vencer o morir!* (győzedelmeskedni vagy meghalni). Az ellenség reitentő homlok lineát formált vala; minden féle fegyveresei 5500 emberekből állhattak; megvallom, hogy eleintem nem mertem volna fogadni, hogy győzedelmesek leszünk, mert oly vitézséggel fogott hozzá az ellenség a' tsatázáshoz, a' milyent szolgai lelkektől nem lehet várni. *Santander*, kit a' természet lelki jelenvalósággal 's rendkívül való bátorsággal ruházott - fel, választott hadi kiáltó szavára emlékeztette rövid de tüzes beszéd által a' sereget, mellyet a' tsapatok hallván, azonnal minden felől hasogatni kezdette a' levegőt az ő kiáltozások *Vencer o morir!* Az ellenség lineája az első reárohánás által ketté törtetett, és úgy megveretett, hogy egészen semmivé lett; a' ki meg nem halt, mind fogságra esett. *Santander* maga is fog ezen ditsőséges verekedésről környülállásos tudósítást kiadni, 's én is meg fogok még mindeneket bővebben írni. Addig, Uraim, ériétek meg ennyinek tudásával, hogy mi az ellenséges seregből 1000 embert elfogtunk, 's a' többi a' tsatázó mezőn halt-meg. Minden ágyuzó készületeit elnyertük sok fegyverrel és egyéb hadi készületekkel egygyütt. Most *Sante-Fe-de-Bagota* felé folytatjuk útunkat, hogy az ott találtató egyéb Spanyol seregekkel is elgázítsuk dolgunkat. Vagyok —

„*Ildefonso Paredes*, Oberster.

A' La-Platai egygyesült Státusokban a' Constitutzió kihirdettetett, 's Május' 25-dike volt meghatározva, hogy a' *Puey-*

redon Direktorsága megszűnnvén a' Republikai új Országlás elkezdődjék.

A' Buenos-Ayres, Santa-Fè, Entrerios, és Coriantes tartományok Biztosai, kik a' köztök való közönséges békeségnek megkötésére kinevezettek, Május' 8-dikától fogva öszszegyűttekezve vannak; tsak Artigasnak nints még Biztosai közöttök. Ő még folytatja a' Portugallusokkal való hadakozást, bár se' elég számos se' elég gyakorlott serege nints is.

Északi Amériikai egygyesült Státusok.

Ezek lankadhatatlan iparkodással rajta vannak hadi hajóiknak számosításán. Most ismét két linea hajóknak építéséhez fogtak hozzá; mind a' kettő 74 ágyus. Egygyiket a' Ney-Hamshirei, másikat a' Franklin nevű építő műhelyekben tsinálják.

Tudjuk, hogy nem régen Anglia és az Orosz birodalom, általengedték ezen Státusoknak mind azokat a' partokat, mellyeket ők a' Tsendes tengerrel határozódó Északi Amérikában a' Szélességnek 56-dik grádusától fogva Délre a' Spanyol partokig birtak, a' melly kiterjedés valami 15 grádust teszen. Most még egy újabb és oly plánumot vett munkába az Egygyesület' Elölülője *Monroe*, hogy, ha végre hajthatja, tsak ez egygyért is örök emlékezetben fog maradni a' neve.

Meg akarja t. i. határoztatni a' Congressus által, hogy tíz esztendőknél lefolyta alatt minden esztendőnként két millió Dollárok, és így a' tíz esztendőknél lefolyta alatt 20 milliók fordittassanak az Ország' legbelsőbb részei között való közösülésnek nagy országutak és tsatornák által lejendő felállittatására. Az Ország'nak egymástól legmeszszebb fekvő részeit öszsze akarja ekképpen tsatoltatni. A' Mississipi vizétől fogva egész a' Canadai tavakig hajós tsatornákat akar tsináltatni,

melyre most, midőn az emberek Európából ily nagy sokasággal mennek oda, legjobb alkalmatosságot lát lenni; 's az a jó következtetés is fog pedig lenni iparkodásának, hogy ezen Európából oda vándorló népek a' tsatornák 's utak tsinálására fordítván, mindenkor elég munkát találhatnak, 's nem fognak, mint eddig megtörtént, addig, míg valamire kapzsnának az inas miatt, nagy részt elveszni.

Orosz Birodalom.

Sándor Császár e' hónap' 5-dik napján Archangel felé vette útját, a' hol négy napokat töltvén, onnét utozását Finlandián által Torneáig folytatni, ide Augustus' 28-dikán megérkezni, 's végre Abón által Petersburgba vissza jöni szándékozott.

Német Ország.

A' Bavariai Allgemeine nevű újság ily tudósítást közöl, mint a' melly Carlsbadból küldetett hozzá, közönségessé tétel végett: —

„Az Allgemeine Zeitung 213-dik darabjában, úgy mond, nagyon meghatározott kifejezésekkel erősítettik, mint mondódik egy Bétsből oda küldetett tudósításban, hogy ott (Carlsbadban) egy Ministerialis Congressus volna összehgyülekezve, melynek foglalatosságai Német Ország' belső állapotját tárgyznak. Azt ugyan, hogy több Német Országi Ministereknek Carlsbadban lett összehgyülekezését tsak a' történet' munkájának-é, vagy pedig előretétezt megegyezésnek kelljen tulajdonítani, senki meg nem határozhatja, a' ki az Udvaroknak titkaiban felszenteltetve nintsen: hanem, minden jól gondolkodó Német ember, ki a' maga szeméit a' közönséges haza' criticus állapotjára veti, nem tselekedheti, hogy a' Ministereknek ezen összehgyülekezését, akár

mi módon esett is úgy ne nézze, mint a' közönséges megegyezésnek, megnyugvásnak, 's legjobb reménységnek talpkövet. A' Német Status' nagy és első emberei között való egygyessége és az ő egymásba helyheztetett bizodalmodat jobban ohajtani soha nem lehetett mint most, a' mikor Német Orzágnak legfőbb és legállandóbb javait a' vélekedéseknek egymásellenvaló kegyetlen tusakodása mindenfelől tépi, szaggatja. De egyéb eránt annak, a' mi itt (Carlsbadban) a' mi szemünk előtt naponként történik, telyességgel semmi Congressusi ábrázatja, formája, nintsen, 's Congressusnak a' jelenlévő Ministerek között egygyik által is nem neveztetik. Minden a' mi itt foly, melyre azoközben a' jelenlévő idő elég bőséges tárgyat szolgáltat, nem egyéb, hanem tsak tsupa bizodalmas egygyüttvaló beszélgetés. Hogy ebben az Europa sorsát kormányozó négy nagy Hatalmasságok, mind mondatik, tulajdonképpen részesülnének, annyival kevesebbé lehet erősíteni, hogy az Austriai és Prusszus Ministerek ugyan itt vagynak, de, a' mi tudunkra, se' Anglus se' Orosz Diplomaticus személy, legalább olyan, a' kit valamelly politikai czélzás hozott volna ide, itt egy sints; melyre nézve az *Allgemeine Zeitung* (Bétsi) levelezője a' maga tudósításában azt a' tsinos és ügyes tsavarást, mellyel a' Frantzia Biztost a' Carlsbadba való megjelenésre meghívta, böltsen elmellőzhetet volna. E' mellett azt is feltehetjük, a' nélkül, hogy nagy tévedéstől félhetnénk, hogy a' Német Orzágon kívül lévő minden Hatalmasságok, arra nézve, a' mi Német Orzágnak hasznos, szükséges, és szorgató, magokkal a' Német Hatalmasságokkal egészszen egyformán gondolkoznak, a' melly megegyezésnek kinyilatkoztatására tehát semmi Congressus nem szükséges.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Sz. Fejérvárról Augusztus' 16-dikán. Tegnap este itt a' Mohai Savanyú víz mellett lévő térségen a' szabad ég alatt kellemetes mulatságunk volt: mert a' Tek. Fejér Vármegyei Nemesség gyámolítása alatt lévő derék M. Társaság előadta Gróf Valtron nevű tábori nagy játékot. Minden készülétek a' rendtartás végett igen helyesen megtétettek: az előadás pedig pontosan jól, és olly pompásan ment végbe, hogy a' Katonáság' résztvevő Kompaniája hat tellyes lövéseket tenne, az ágyuk pedig hatvan lövéseket, és végre a' vár megvétele, 's annak elégeése a' legszebb tüzi játékkal vetekednek. A' jó igyekezetet a' szomszéd Nemességnek számos megjelenése tiszteltet meg, 's a' Katona Fő Tiszteknek különös helybenhagyása, úgy az egész Publikumnak tellyes megelegedése. — Ezen válogatott Theátrumi Társaság, melly a' tavasszal a' Pesti városi Theátromban olly ditsősségesen adta mutatványait, September 7 - dik napján ismét Pesten kezd egynéhány játékokat adni.

Nagy-Szombatról egy igen érdeemes magános levelezőnk eleven színekkel rajzolja az Esztergomi Megye' örömeinek özönét: a' Pisoni Deák Ujságban pedig ezeket olvassuk:

VOTA
EXCELSO PRINCIPI ALEXANDRO
RVDNAI ARCHIEPISCOPO:
A
PERTVO, VEROQVE PRAELATI
VI CVLTORE PIE, ET REVERENTER
OBLATA.

*

Carmen.

Fulget in humanis coelestis Gratia Rebus!

* *

Cinget ALEXANDRI RUDNAI caput Infula
Princeps.

Virtuti, ac meritis ejus, jam debita dudum.

* * *

Ergo, diu sospes vivat, Regnoque Deoque!
Norma sui Cleri, divini Pastor ovilis,
Quem Deus elegit, Rex jussit, Roma
probavit:

Religione, fide clarus florescat in aevum!
Sit decus Ecclesiae, flos, sidus Nobilitatis
Hungaricae; Patriamque suam virtutibus
ornet.

Illius, et cunctis faveant pia Numina
votis.

Carmen aliud.

Vivat ALEXANDER de Rudno RUDNA
Praesul

Princeps, ac Primas! Patriae Lux Nobilitatis,

Gentis amor, Cleri decus, ac spes optima vivat!!

Vivat per multos Pylio longaeior annos!!!
Et veniat, properetque sacrum conscendere stallum.

Cujus ad obsequium, Provincia Strigoniensis

Prompta stat, et viduos gestit deponere vultus.

C. I. S. P. B. e Districtu
Cis-Danub. Strigon.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Aug. 20-dikán 247 $\frac{3}{4}$ — 21-dikén 247 $\frac{7}{8}$ — 23-dikén 247 $\frac{7}{8}$ — forintot.